

UGDYMO TURINIO ATNAUJINIMAS VILNIAUS ŽALIAKLANIO DARŽELIS-MOKYKLA

- **2022-09-30 buvo patvirtintos atnaujintos bendrosios programos**, kurios mokyklose bus pradėtos diegti nuo **2023** mokslo metų. Švietimo, mokslo ir sporto ministrė Jurgita Šiugždinienė savo įsakymu patvirtino **44** programas. Iš viso atnaujintos **47** programos.
- Nuo šių mokslo metų pradžios jau įgyvendinamos:
Priešmokyklinio ugdymo, Lietuvių kalbos pagal kalbos mokėjimo lygius bei Tautinės mažumos (lenkų) gimtosios kalbos ir literatūros [...]
- Siekiant ugdymo turinio nuoseklumo, Sveikatos ugdymo programa bus peržiūreta pakartotinai, atsižvelgiant į sveikatos ugdymo sampratą ankstesnėse pakopose, ir patvirtinta vėliau.

Ugdymo turinį buvo nuspręsta atnaujinti dėl pokyčių švietime, atsižvelgta į naujausius mokslo pasiekimus, tarptautinių tyrimų ir nacionalinių pasiekimų patikrinimų rezultatus, tarptautinių organizacijų ekspertų rekomendacijas.

- Bendrąsias programas, po ilgų, išsamių diskusijų, švietimo bendruomenės teiktų pasiūlymų parengė iš mokytojų praktikų bei mokslininkų sudarytos rengėjų grupės.
- **Pradinio ugdymo tikslas (2022 m.)** – padėti mokiniams formuoti moralines nuostatas, kultūrinę, tautinę ir pilietinę savimonę, įgyti šio amžiaus tarpsnio galimybes atitinkančius raštingumo gebėjimus, socialinius, emocinius ir sveikos gyvensenos įgūdžius.
- **Pradinio ugdymo tikslas (2008 m.)**– ugdyti aktyvų, kūrybingą, elementaraus raštingumo ir socialinių, pažintinių, informacinių, veiklos gebėjimų bei bendrųjų vertybių pamatus įgijusį vaiką, pasirengusį mokytis toliau pagal pagrindinio ugdymo programas.

Siekama ugdyti (7 kompetencijas)

- **pažinimo,**

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant (perimant) žmonijos kultūrinę patirtį. Ši kompetencija apima dalyko žinias ir

gebėjimus, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Mokyklinis pažinimas reikalauja valios, pastangų ir atkaklumo;

- **skaitmeninę,**

Skaitmeninė kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją, efektyviai, tinkamai, saugiai, kritiškai, savarankiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu.

- **socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos,**

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija – tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata.

- **kūrybiškumo,**

Kūrybiškumo kompetencija – tai sau ir kitiems reikšmingų kūrybinių idėjų, produktų, problemų sprendimų tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas, išlaikant darnų santykį su savimi ir aplinka.

- **pilietiškumo,**

Pilietiškumo kompetencija – tai pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, grįsta vertybėmis, nuostatomis, žiniomis ir praktinio veikimo gebėjimais, įgalinančiais kartu su kitais atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą;

- **kultūrinę**

Kultūrinė kompetencija – tai kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūriniu sąmoningumu.

- **komunikavimo kompetencijas.**

Komunikavimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis komunikavimo priemonėmis ir technologijomis;

Pradinio ugdymo programą baigusio mokinio kompetencijų ugdymo rezultatai (atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio ypatumus):

1. Atpažįsta dalyko faktus kaip nagrinėjamų konkrečių objektų savybes; paaiškina ir vertina taisyklės ar procedūros rezultatų teisingumą; iliustruoja naujus faktus, taisykles, remdamasis turima patirtimi; išskiria esminę informaciją, remiasi dalykų žiniomis, spręsdamas realias problemas;

2. Įvardija kūrybines galimybes pagal vieną ar kelias ypatybes; kelia klausimus, kurie padeda išžvelgti problemas ir kūrybines jų sprendimo galimybes; pateikia idėjų pasirinkimo argumentų, atsižvelgia į jų reikšmingumą, aktualumą sau ir aplinkiniams; atlieka kūrybines užduotis įprastomis ar iš dalies naujomis aplinkybėmis, nebijo klysti, imasi darbų, kurie kelia iššūkius; iš kelių kūrybos produktų ar sprendimų pagal pateiktus kriterijus išskiria svarbiausią; paaiškina savo kūrybos rezultato vertę sau pačiam ir kitiems; apibūdina savo ir kitų kūrybos procesą pagal numatytus kriterijus;
3. Randa, naudoja, kuria ir tobulina nesudėtingą skaitmeninį turinį; pasirenka skaitmenines technologijas, kurios gali būti naudojamos skaitmeniniam turiniui kurti; atpažįsta paprastas technines problemas, kurios kyla, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, ir nustato paprastus jų sprendimo būdus;
4. Susidūręs su sunkumais, tęsia pradėtą veiklą, ieško sprendimų; išbando įvairias veiklos priemones ir būdus; sumanymus įgyvendina nuosekliai, iki pabaigos;
5. Ugdomi kantrybę; valdo emocijas; skirtingose situacijose atpažįsta kitų emocijas; atskiria nesusikalbėjimą, nuomonių skirtumus ir patyčių situacijas; palaiko darnius santykius; apibūdina, koks elgesys padeda kurti saugią, pagarbią realią ir skaitmeninę mokymosi aplinką, pats atitinkamai elgiasi;
6. Remdamasis patirtimi ir žiniomis, apibūdina šalies kultūrinės tradicijas, tradicijų reikšmę, svarbiausius Lietuvos kultūros kūrinius ir reiškinius; paaiškina, kaip įgytos žinios ir įvairios kultūrinės patirtys atveria galimybes kūrybai ir pažinimui, jį keičia, praturtina; nusako kultūrinių grupių panašumus ir skirtumus; paaiškina, kodėl nepagrįsti kultūriniai apibendrinimai apie asmenis ir grupes gali būti kenksmingi.
7. Taiko pagrindines tiesioginio ir nuotolinio komunikavimo strategijas; naudoja pasirinktas ir mokytojo rekomenduojamas kalbos ir vizualias raiškos priemones, įskaitant ir skaitmenines; pritaiko komunikavimo priemones ir formas įvairioms situacijoms asmeninio gyvenimo, mokymosi srityse gyvai ir virtualioje erdvėje; prisistato gyvai ir skaitmeninėje erdvėje raštu ir žodžiu; skiria faktus ir nuomones išreiškiančius pranešimus; atpažįsta nepakantumą skleidžiančius pranešimus;
8. Dalyvauja pilietinėse veiklose; įvardija savo, kaip piliečio, esmines teises ir pareigas, pateikia pilietiško elgesio pavyzdžių; elgiasi pilietškai, argumentuoja, kokią įtaką jo veikimas ar neveikimas daro kitiems; tausuoja gamtą, kultūros paveldą;
9. Etiškai elgiasi realioje ir skaitmeninėje aplinkoje, paaiškina paprastas autorių teisių ir licencijų taisykles, taikomas skaitmeniniam turiniui, saugo savo ir kitų reputaciją

internete; naudoja paprastus būdus, kaip apsaugoti savo ir kitų asmeninius duomenis, privatumą, skaitmeninius prietaisus ir skaitmeninį turinį skaitmeninėje aplinkoje;

10. Naudodamasis skaitmeninėmis technologijomis, vadovaujasi saugos reikalavimais; naudojami paprastais būdais, siekdamas išvengti pavojų ir grėsmių sveikatai, fizinei ir psichologinei gerovei; moka suteikti pirmąją pagalbą;

11. Rūpinasi asmenine higiena ir aplinkos švara.

Atnaujintose bendrosiose programose laikomasi į kompetencijas orientuoto ugdymo krypties. Tai reiškia, jog mokinio tikslas **bus ne tik įgyti žinių, tačiau ir mokėti jas pritaikyti, turėti daugiau šiuolaikiniame pasaulyje reikalingų įgūdžių.** Visos kompetencijos yra vienodai svarbios ir ugdomos įgyvendinant visas bendrąsias programas. Kiekvienos kompetencijos ugdymo intensyvumas priklauso nuo konkrečios bendrosios programos.

PASIEKIMŲ LYGIAI:

1. Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose išskirti **slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis ir aukštesnysis lygiai.**

Pradinio ugdymo programoje mokinių pažangai ir pasiekimams fiksuoti ir vertinimo informacijai pateikti naudojami komentarai, vertinimo aplankai. Šiuos aplankus, mokytojo padedami, mokosi sudaryti patys mokiniai; taip jie kartu mokosi įsivertinti pasiekimus. Mokinių pasiekimai pažymiais nevertinami.

2. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose pasiekimų lygiai siejami su pažymiu:

- **slenkstinis lygis – 4 balai,**
- **patenkinamas lygis –
5–6 balai,**
- **pagrindinis lygis – 7–8 balai,**
- **aukštesnysis lygis – 9–10 balų.**

Mokymosi turinys atnaujinamose programose pateikiamas išskiriant privalomą dalyko turinį (apie 70 procentų) ir pasirenkamą turinį (apie 30 procentų), kurią pasirenka mokytojas atsižvelgdamas į mokinių galimybes ir derindamas su kitais mokytojais. Pasirenkamasis turinys gali būti skiriamas: žinioms ir gebėjimams įtvirtinti ar gilinti,

sudėtingesnėms temoms, kurioms įprasto laiko nepakanka, nagrinėti, mokinių žinių ir gebėjimų spragoms šalinti, tarpdalykinėms temoms plėtoti, projektinėms ir kitoms pažintinėms kūrybinėms veikloms organizuoti. Siūlymai pasirenkamajam mokymosi turiniui pateikiami Nacionalinės švietimo agentūros parengtose bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijose, kurios skelbiamos švietimo portale „emokykla.lt“.

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

Nuo 2024 m. planuojamas visuotinis **įtraukusis ugdymas**.

„Tai reiškia, kad visi vaikai, nepaisant skirtingų poreikių, mokysis drauge vienoje mokykloje, vienoje klasėje. Mokyklos vadovai turi nešti žinią – kintant ugdymo tikrovei turi keistis ir mokinių tėvų požiūris į integruotą ugdymą, nes įtraukusis ugdymas iš vizijos tapo realybe“,

Pakoreguotame Lietuvos Švietimo įstatyme įtvirtinta, kad nuo 2024 metų visos bendrojo ugdymo mokyklos turės priimti įvairių ugdymosi poreikių turinčius vaikus. Kaip pažymėjo švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėjas bendrajam (įtraukiajam) ugdymui Ignas Gaižiūnas, šiuo metu intensyviai ruošiamasi įtraukties principų įgyvendinimui Lietuvos mokyklose: padidintas švietimo pagalbos finansavimas, stiprinamos mokyklų bendruomenių kompetencijos, plečiamas švietimo pagalbos specialistų ratas, kuriami nauji būdai mokykloms gauti pagalbą. **Įtraukiajam ugdymui šalies mokyklose įgyvendinti iš viso numatyti 106 mln. eurų.**

Tobulinant dabartinį pagalbos mokiniui teikimo modelį, siekiama, kad pagalba būtų kuo arčiau vaiko, o mokytojai ir mokyklos gautų pakankamai paramos ir galėtų ugdyti vaiką. **Numatoma, jog bus steigiami regioniniai konsultaciniai centrai, jų veiklą papildys planuojamas steigti Lietuvos įtraukties švietimo centras. Šiame centre bus teikiama metodinė pagalba mokykloms, ypatingų poreikių turintiems vaikams, taip pat centras bus atsakingas už naujausių darbo, pagalbos suteikimo metodikų pristatymą ir pritaikymą Lietuvoje, mokyklų aprūpinimą specialiomis priemonėmis. Centrą įsteigi planuojama jau šių metų pabaigoje.**

Skaitykite daugiau: <https://www.svietimonaujienos.lt/j-siugzdiniene-ruosiantis-itraukiajam->

[ugdymui-svarbu-ne-tik-atverti-mokyklu-duris-bet-ir-atsiverti-mums-patiems/](#)

Skaitkite daugiau: <https://www.svietimonaujienos.lt/itraukusis-ugdymas-mintys-po-isorinio-mokyklu-vertinimo/>

.